

**ŽIVINOREJA V
PORABJU BO
PONOVRNO
OŽIVELA?
STR. 2**

**ASIMILACIJA
DELUJE
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 24. maja 2007 ☼ Leto XVII, št. 21

Murska Sobota: Martin Ropoš in Jože Hirnök pri škofu dr. Marjanu Turnšku

GOSPOD JANOŠ KÜHAR JE BIL IN JE LEGENDA V PORABJU

Prihodnji mesec bo minilo leto dni, odkar je dobilo tudi Pomurje po več desetletij prizadevanj svojo škofijo. Prvi škof je postal dr. Marjan Turnšek, ki je na začetku svojega poslanstva poudaril pomen sodelovanja s Slovenci na Madžarskem. Dolej je obiskal novega sombotelskega škofa dr. Andrása Veresa, pred kratkim pa se je v Murski Soboti pogovarjal z Martinom Ropošem in Jožetom Hirnökom.

V prijateljskem ozračju in vsebinsko bogatem pogovoru so sogovorniki ugotovili, da spada sodelovanje pomurske škofije in Porabja med pomembne dejavnike pri ohranjanju slovenske besede in narodnostne pripadnosti; nekaj, kar predstavlja nadaljevanje tradicionalnih, večstoletnih cerkvenih in posvetnih vezi v tem prostoru. V sedanjem Porabju je v minulih stoletjih delovalo več katoliških duhovnikov iz Prekmurja, ki so pustili trajne sledi na cerkvenem in posvetnem področju. Med njimi na zadnje starosta slovenskih katoliških duhovnikov, gospod Ivan Camplin, ki bo kmalu dopolnil bogatih 95 let življenja. In nekaj prej, gospod Janoš Kühar, »ki je bil in je legenda v Porabju«, kot ga je označil dr. Marjan

Martin Ropoš in Jože Hirnök pri soboškem škofu, dr. Marjanu Turnšku

Turnšek, ko so se pogovarjali o programu prireditev, ki bodo 15. in 16. septembra na Gornjem Seniku ob dvajsetletnici Küharjeve smrti.

Sodelovanje z goričkimi oziroma prekmurskimi župniki je dobro, je škofu povedal Martin Ropoš. »Že vrsto let lepo sodelujemo z odranskim župnikom gospodom Lojzatom Kozarjem, ki pomaga tudi pri oblikovanju programa ob 20. obletnici smrti gospoda Janoša Küharja. V sodelovanju z župnikom Kozarjem smo izdali več cerkvenih knjig, zdaj bi želeli natis-

niti cerkveno pesmarico z notnim zapisom,« je povedal predsednik Državne slovenske samouprave. Jože Hirnök pa je prepričan, da bo Porabje zdaj deležno več razumevanja iz Sombotela, kajti novi škof je bolj naklonjen manjšinam, kot je bil njegov predhodnik. Enakega mnenja je tudi dr. Marjan Turnšek: »Res, da je novi škof prišel z druge strani Madžarske, in teh razmer prej ni poznal, je pa že na začetku škofovanja pokazal veliko odprtost in pripravljenost prisluhniti Slovincem.«

Predsednika sta škofa dr. Marjana Turnška povabila na slovesnosti na Gornji Senik, kamor bo predvidoma prišel tudi dr. András Veres. Soboški škof je zagotovil, da se bo en dan gornjeseniških slovesnosti zagotovo udeležil.

Pogovarjali so se tudi o reorganizaciji župnij, in sicer tako, da bi bila večina slovenskega narodnostnega ozemlja v eni župniji, kar bi pomenilo več obveznosti za gornjeseniškega župnika Ferenc Merklja, ki ga - tako škof - »poznam iz časa, ko je bil bogoslovec,

jaz pa profesor na fakulteti. Z gospodom Merkljem dobro sodelujemo, prihaja k nam, k našim duhovnikom, tudi na naša srečanja, večkrat je bil pri meni. Medsebojna pomoč je vedno na voljo, zdaj pri pripravljanju programa sodeluje dekan Lojze Kozar. Menim, da je sodelovanje zelo dobro, nimamo pa uradnega sodelovanja, imamo stike po potrebi. Mislim, da je dokaj velika odprtost na strani župnika Merklja. Ravno v tem vidim svetlo bodočnost za naprej.«

Na vprašanje, kako ocenjuje prvi obisk in pogovor, je škof, dr. Marjan Turnšek odgovoril: »Vesel sem, da sta prišla in predstavila poglede na življenje Porabskih Slovencev, tudi glede cerkvenega življenja in ohranjanja slovenščine na cerkvenem področju. Vesel sem, da sta nakazala, da se položaj izboljšuje, da je več zanimanja za slovenski jezik, kar pomeni, da bo tudi na cerkvenem področju lažje vključevati slovenščino v celotno liturgijo in versko življenje porabskih vernikov.«

**Tekst in foto:
Ernest Ružič**

Predsednik države László Sólyom v Monoštru

ONESNAŽEVANJE RABE LAHKO NEGATIVNO VPLIVA NA (DO ZDAJ) DOBRE ODNOSE MED DRŽAVAMA

Predsednik države László Sólyom je svoj tridnevni obisk na zahodnem Prekodonavju zaključil v Monoštru, kjer ga je pred občinsko stavbo sprejel župan Tibor Vinciczay. Po krajšem ogledu baročne cerkve

ostale le obljube. Reko Rabo onesnažujejo usnjarne ob njej, ena je na Gradiščanskem, druga pa na Štajerskem. Predsednik Sólyom se je naveličal odgovorov, češ da posamezne tovarne ne prekoračijo dovoljenih mej-

Monoštru in okolici, čeprav je bodoči razvoj mesta in regije usmerjen v to dejavnost. Izpostavil je, da je ta projekt v fazi priprave, Madžarska bo šele po tem postavila vprašanja, na katera pričakuje odgovore

Predsednik Sólyom z veleposlanikoma Ferdinandom Mayerhofrom-Grünhüblom in Ladislavom Lipičem ter županom Tiborjem Vinciczajem

se je v družbi veleposlanika R Slovenije Ladislava Lipiča in veleposlanika R Avstrije Ferdinanda Mayerhofra-Grünhübla odpravil na krajši sprehod po mestu. Ustavili so se na mostu, kjer se združita reki Raba in Lapincs. Predsednik je avstrijskega veleposlanika seznanil s svojim stališčem v zvezi z onesnaževanjem okolja. Obnašanje avstrijskih organov je ocenil kot nedopustno in cinično, kakor je povedal v izjavi za tisk po ogledu termalnega kopališča, ki je tik pred odprtjem. Onesnaževanje reke Rabe poteka že šesto leto, zadeva je bila obravnavana tudi na skupni seji madžarske in avstrijske vlade, sam je na problem opozoril tudi zveznega kanclerja Wolfganga Schüssla... Toda obljube, da bodo vse storili za reševanje zadeve, so

nih vrednosti, kljub temu se pa na reki kar naprej pojavlja umazana bela pena, ki pa ni le estetski problem. Omenil je tudi sežigalnico odpadkov, ki jo Avstriji želijo zgraditi tik ob meji, nedaleč od monoštrskih term. Gradnji nasprotujejo tako madžarske kot avstrijske in slovenske zelene organizacije, kakor je to potrdil na vprašanje predsednika tudi veleposlanik Lipič. Predsednik je izrazil začudenje, zakaj so se Avstriji odločili za to lokacijo. Gradnjo sežigalnice so civilne organizacije preprečile tako pri Železnem (Eisenstadtu) kakor tudi pri Gradcu. Kakor je rekel, ne dvomi v to, da se bodo v sežigalnici držali vseh predpisov, kljub temu pa bo načrtovana sežigalnica onemogočila razvoj turizma v

v študiji o okoljskih vplivih. Dodal je, da v tem primeru Madžarska nima pravice veta, lahko poda le mnenje. Po mnenju predsednika tu lahko pomaga le »politična volja«. Vemo, da naložba, ki bo vredna sto milijonov evrov, pride prav deželi Gradiščanski, je povedal predsednik in je dodal, ko so hoteli na madžarski strani meje (nedaleč od Sombotela) odpreti premogovnik lignita, je bil deželni glavar iste dežele med protestniki na madžarski strani. V primeru Monoštra pa pogrešamo nje-govo solidarnost. Člani združenja zelenih organizacij v Monoštru PRONAS so predsedniku predali 9413 podpisov, ki so jih zbrali proti gradnji sežigalnice in onesnaževanju reke Rabe.

M. Sukič

Živinoreja v Porabju bo ponovno oživela?

1. maja sta Martin Kovač, generalni direktor Pomurke, in Ludvik Kepe, direktor Kervola Kft, obiskala Porabje s konkretnim namenom. Sestala sta se s predstavniki slovenskih organizacij, podjetij in porabskih občin, da jih seznanita z razvojnimi načrti Pomurke, v katere bi lahko bilo vključeno tudi Porabje. Pomurka deluje v skupini MIP in je s svojimi izdelki prisotna v vseh sosednjih državah, proizvaja pa rdeče meso. Ima podjetja v Italiji in na Madžarskem Kervola Kft, ki se ukvarja z žitaricami ter s krmili. Vizija razvoja Pomurke, mesne industrije, je postati po obsegu prodaje mesa in mesnin ter po kakovosti izdelkov vodilna mesna industrija v državi in pomembna mesna industrija v Evropi, ki je na svojih

Generalni direktor Pomurke Martin Kovač in direktor Kervola d.o.o. sta obiskala tudi Porabje

prodajnih tržiščih prepoznavna po svojih blagovnih znamkah, ki zagotavljajo nadpovprečno kakovost. Da bo dosegla postavljene cilje, Pomurka potrebuje kvalitetno prašičje, goveje in telečje meso. Čeprav imajo svojo prašičerejsko farmo v Podgradu, živinorejce za kooperacijsko rejo goveda, morajo še uvažati živali iz tujine. Da bi imeli stalno zagotovljeno primerno število živali, bi možnost kooperacijske reje ponudili tudi porabskim Slovencem, saj je podalpsko podnebje Porabja primerno za tako dejavnost, celo poljedelstvo in živinoreja sta gospodarski panogi, od katerih so Porabski Slovenci živeli še tudi pred nekaj desetletji.

Kaj to pomeni?

Pomurka sklene pogodbo s kooperantom za pet let, ki si mora zagotoviti hleve, saj bi vsak dobil minimalno 10 glav živine, ki jih 12-13 mesecev pita, do klavne teže. Za to dejavnost kooperant dobi mesečno plačo, odvisno od tega, koliko se je zredila žival. To dejavnost podpira tudi Ministrstvo za kmetijstvo, tako kmetje lahko zaprosijo še za subvencijo od države. Krmilo morajo zagotoviti kmetje sami. Delo bi potekalo pod nadzorom veterinarske službe ter podjetja, ki ga namerava ustanoviti Pomurka v Porabju, bodisi v celoti na novo ali z odkupom kakšne že obstoječe firme.

Tudi Evropska unija podpira rast malih in srednjih podjetnikov v proračunskem obdobju 2007-2013, tako bi lahko preko uspešnih projektov izkoristili tudi podporo teh skladov.

Slovenska poslovneža sta isti dan obiskala še predsednika Kmetijske zbornice v Szombathelyu in predsednika Regionalnega razvojnega sveta v Győru, in ju seznanila s projektom.

Andreja Kovač

Slovensko-madžarsko padaštvo

V Murski Soboti žive kauli stau Madžarov, ranč telko Slovincov pa žive v Somboteli. Dvej družtvi, Madžarsko prijateljsko družtvo v Murski Soboti pa Slovensko družtvo v Somboteli, se že dveji leti padašivata. Oprvin so leta 2005 prišli Madžari v Somboteu, leta 2006 pa sta obejdvej organizacije vküper svetile, ka je soboško družtvo melo deset lejt. Zdaj, tau leto so pá Vaugri pri-

Po tistom, ka so si poglednili zgodovinski park, smo ji odpelali v Gornji Čatar. Paut je nej duga, depa vala Baugi je sunce sijalo, tak ka so se vogrski padaške leko čüdivali nad krajinov. Zato, ka so že trno rano odišli na payout, smo ji najoprvin pozvali na domanji obed pri krčmaroši Sándori Gojáki. Un nam je pripravo vsefelé dobraute, šunko, salamo, klobaso pa krü, z lükom

leži čistak pri grajnici, leko bi pravli, ka je v ednoj zački, ka 80 % kaulivrat vesi je avstrijska grajnca. Gda so po prvij svetovnoj bojni steli dati tau ves Avstriji, so uni dosegnoli, ka bi se sami leko odlaučili, k šteromi rosagi valon škejo biti. Tistoga ipa si je sedem vesnic (tau so nemške pa rovačke vesi) tak brodilo, ka škejo k vogrskomi rosagi cüjslišati.

Po drügoj bojni, gda je komunizem gvino na Vogrskom, so se od Baltskoga do Jadranskoga maurdja spistile železne fijanke. Grajnca so trno sigurno zaprli. Gospaud Goják v svojom muzeji nupokažejo, kak je grajnca v razni cajtaj vövidla. Skor vsigdar so meli pikasti draut, pa na srejni minsko paule (aknamezö). Pokazo nam je eno špilo tö: tisti, šteri je sto, je leko vö-sprobo, če bi preko minskoga paula živi prejkprišo. Tau se je nikoma nej posrečilo, ka je v tistom pauli 36 lažni min bilau. Depa lidgé so vsigder probavali prejkitti po grajnici, pa eške gnes ne vejmo, kelko ji je mrlo, kelko so zgrabili pa kelko ji je vujšlo.

Gda so si vse tau poglednili, so naši vogrski padaške eške zeli svoje reteše, spili deci črnoga vina, pa so se te napautili nazaj v Somboteu, gde so ji že členi našoga slovenskoga družtva čakali. Gda smo se vsi padaške zbrali pred slovenskim ramom v skanzeni, se je začnilo spejvanje. Oprvin je spejvo zbor madžarskoga družtva, te naši, te uni pa tak tadale. Soboški zbor je emo 4 členice, štere so spejvale vogrske narodne pesmi iz Prekmurja. Trno lepau ji je bilau slišati. Naš pevski zbor, šteri se zove Somboteljske spominčice, se je za té den tö dobro pripravo. Spejvali so zvekšoga naše domanje porabske naute, depa takšo tö bilau, ka so reči preobrnali v vogrski gezik, pa so tak spejvali. Nej so pa

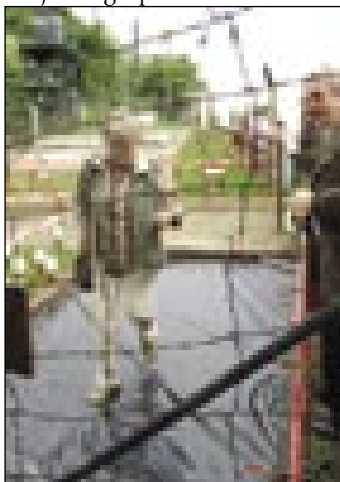
Gda Madžari pa Slovenci vküper spejvajo

šli na srečanje v glavni varaš Železne županije.

Kak vsikšo leto, so sombotelski Slovenci letos tö pripravili bogati kulturni program za goste. Oprvin so se soboški Madžari sami šetali po glavnom trgi varaša, šteroga so eške obnavlenoga nej vidli. Kak so pravli, se jim je nauvi trg fejt povido. Po tistom so šli v Zgodovinski park (történelmi park), gde je nupokazano, kak so v rimski cajtaj lidgé zdigavali žmetne kamle. Taše mašine so napravili iz lesa, s šterimi se leko tresti kilogramov žmetna kocka tak zdigne, kak če bi samo edno kilo mejla. V tom parki pa nemajo samo stare mašine, liki leko se špilamo s takšimi orožji, štera so se v srednjom vekü nücala (középkori fegyverek). Madžari iz Murske Sobote so bili flajnsni, pa so strejlali s katapultom pa loki (íjakk). Poglednili so tau eške tö, gde ma sombotelsko lüstvo gledališče, gda je v varaši karneval.

pa paradajsom. Zato smo se za njega odlaučili, ka smo brodili, ka če že gnauk nekak iz Slovenije k nam na Vogrsko pride, naj dun nika domanjoga vogrskoga gejt.

V Gornji Čatar pa smo nej samo zavolo gesti šli. Gospaud, šteri ma gostilno, je pred več lejtami gorpostavo eden mu-

Na minskom pauli

zej, šteri nupokaže železno zaveso (vasfüggöny), pa tisti cajt, v šterom so grajnca eške nej tak slobaudne bile kak gnes. Vesnica Gornji Čatar

Podatki iz bilance Javne družbe Radio Monošter za leto 2006

Občni zbor Državne slovenske samouprave je na zadnji seji, 11. maja, razpravljaj o gospodarjenju Radia Monošter in sprejel finančno poročilo. Na predlog kontrolne komisije objavljamo glavne postavke bilance:

v 1000 Ft

Opis postavk	znesek preteklega leta	znesek tekočega leta
SREDSTVA		
A. Osnovna sredstva	13.999	23.216
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	37	122
II. Opredmetena osnovna sredstva	13.962	23.094
III. Dolgoročne finančne naložbe		
B. Obratna sredstva	7.041	3.373
I. Zaloge		
II. Poslovne terjatve	17	28
III. Kratkoročne finančne naložbe		
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	7.024	3.345
C. Aktivne časovne razmejivte	114	125
Skupaj sredstva	21.154	26.714
Obveznosti do virov sredstev		
A. Kapital	20.156	26.479
I. Vpoklicani kapital	3.000	3.000
II. Kapitalne rezerve		
III. Rezerve iz dobička		
IV. Preneseni čisti dobički ali čista izguba	9.562	17.156
VI. Čisti dobiček ali čista izguba poslovnega leta	7.594	6.323
C. Finančne in poslovne obveznosti	352	0
I. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti		
II. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	352	
D. Pasivne časovne razmetjive	646	235
Skupaj obveznosti do virov sredstev	21.154	26.714

Dohodki v letu 2006: 39.110 eHUF

Odhodki v letu 2006: 32.787 eHUF

Štefan Küplen
finančni direktor

pozabli na Avgusta Pavla, po šterom se zove naše družtvo, njagvo najlühšo nauto, Kék nefelejcs, so zospejvali tak v madžarskom, kak v slovenskom geziki.

Na srečanju se je vsikši dobro počüto. Srečale so se dalešnje žlate, pa stari pajdaške. Istina,

ka so bili takši, šteri so samo vogrski ali samo slovenski znali, depa gda spejvati trbölo, te smo se vsi razmeli. Tau je tak, kak mamö šegau gučati: pesem ne pozna grajnca. Pa padaštvo tö nej.

Dušan Mukič

OD SLOVENIJE...

Predsednik Drnovšek obiskal vojake na Kosovu

Predsednik republike in vrhovni poveljnik slovenskih oboroženih sil Janez Drnovšek je ob dnevu Slovenske vojske obiskal slovenski kontingent v okviru mednarodnih mirovniških sil KFOR v Peči na Kosovu. Ob tej priložnosti so v Peči pripravili slovesnost, na kateri je spregovoril tudi Drnovšek. Kot je v svojem govoru izpostavil predsednik, z veseljem ugotavlja, da misija SV na Kosovu dokazuje, da postaja SV vse bolj »profesionalna, dobra in usposobljena«. Njena misija na Kosovu je naloga, ki presega običajen obseg vojaških nalog, saj je treba »delati s prebivalstvom, vzpostaviti zaupanje in pomagati normalizirati življenje v krajih, kjer že leta in leta ni bilo mirnega sožitja in kjer je politika velikokrat odpovedala«, zdaj pa tu pomagajo vojaki KFOR.

Slovenski vojaki so 25. februarja za šest mesecev prevzeli svoje območje nadzora v okviru sil KFOR na Kosovu pod vodstvom zveze NATO. Doslej največji kontingent slovenskih vojakov na tujem - skupaj jih je 600 - je nadzor nad območjem Zahod prevzel od italijanskega kontingenta.

Slovenija na lestvici svetovne konkurenčnosti podobno kot lani

Slovenija je na lestvici svetovne konkurenčnosti, ki jo je objavil švicarski inštitut za razvoj managementa (IMD), letos zasedla 40. mesto. Na prvo mesto so se uvrstile ZDA, nato Singapur in Hongkong. Slovenija je letos zbrala podobno število točk kot lani, uvrstitev pa poslabšala za eno mesto. »Relativna razdalja Slovenije do ZDA se je zmanjšala,« je na predstavitvi rezultatov povedal Peter Stanovnik z ljubljanskega Inštituta za ekonomske raziskave. Podobno kot lani, na 33. mesto, se je Slovenija uvrstila tudi na lestvici konkurenčnosti 2006/2007 Svetovnega gospodarskega foruma. Inštitut za ekonomske raziskave je med slabostmi konkurenčnosti Slovenije v primerjavi z ostalimi državami izpostavil nizek priliv neposrednih tujih naložb, med grožnjami pa državno lastništvo v podjetjih.

Mlaše pa slovenska rejč

Par kednauv nazaj, gda sam üšla hospitirat v glasbeni krožek na seniškoi šauli, sam se srečala z deklčinov Sabino Rüšič, stera se je ranč tü ta paščila. V par minutaj sam skur vse zvejdla, ka me ranč té brigalo. Pa sto me pozna, vej, ka tau samo v slovenskoj rejči! Nejsam dala valati. Te sam si gora djala, ka mo se gnauk malo na dugše pogučavala z njauv za novine Porabje. No, gda sam v torek večer na prvom programi slovenske televizije vidla najnovejši film o Porabski Slovinci, sam včasik vejdla, ka je tój čas. Brezi toga, ka bi samo z eno rečtjavu kritizirala te film, samo telko, zaspati sam za vraga nej mogla. Zakoj? Pogledniti trbej film, pa se te zvej. V tistoj dugoj nauči sam si gora djala, ka tau čütenje, svojo lübezen do slovenske materne rejči »na silo« mujs dati spoznati z mlajši, prejk njim davati od stopaja do stopaja. Kakoli, ka je težko, pa de furt samo bola težko. V svojoj slüžbi dosta delam z mladimi lidami pa mlajši. Vidim, ka nisterni raj nede gounčo z menov, kak ka bi slovenski gounčo. Ge pa buma vogrski nemo! Zatau se leko čöja straušanca, dja gučim slovenski, nazaj se pa čüja vogrska rejč. Tau bi ške tü nej bila zamé tašna velka baja, če so tau mlajši ali dijaki. Ali gda je tau srejdnja generacija, stera dosta baugše vej gončati v porabskoj rejči kak v vogrsko, tisto pa nikdar nemo razmejla. Dapa nas slovenske delavce, funkcionare tü nej, steri ranč svojoj slovenskoj maternoj rejči leko zavalimo, ka v tau težkom svejti mamo slöjžbo ali poštene funkcije. Buma, dejmo rokau na srcé, če smo furt Slovenci tak s pametjov kak srcom. Dosta vse se ovak vidi pa se ovak kaže od zvüna, kak je v resnici. Žau. Kak dougoudouga de rejsan ta naša paut?! Sto leko pa sto moramo djasti za tau? Pitanje za pitanjom

se mi sinjava s tašno silov, ka spoj ne vejm dati valasa, ške sama sebi nej. Baugše bau, če svoje mišlenje nazaj obrnem k Sabini Rüšič, stera deklčina je med tistimi par mladimi gorejnijiseničkimi mlajši, s stero bi se vrejdo bilau redno spravlati v slovenskom geziki, na steroj se čüti, ka ma slovenstvo v sebi, ka ma slovenske korenjé. Tau mi je tü trno simpatično bilau, gda sam ji prajla, zakoj go iščem, mi

Sabina Rüšič

nej prajla prauti kak nisterni odrasli, liki je turbo dola djala pa že čakala moja pitanja. No, telko zatok moram prajti, ka je mikrofoni velki vrag. Lažala bi, če bi prajla, ka mi je zdaj tü tak lepau gončala. Ovak pa, bar, naj bi vsakši tak vedo gounčati kak ta dvanajset lejt stara deklčina, steroj je samo mati Seničarica, njeni par je pa na pau Vogrin. Gvüšno, ka pri tejm dosta mata Klencina mati pa oče, Ana pa Štefan Rüšič.

• *Sabina, kak si ti ške na šauli, gda skur že düše nejga?*
»Glasbeno šaulo bi meli. Pa učitelj je betežen ali ka, pa ga pá nega.«

• *Na kašnom inštrumentu, škiri špilaš?*
»Zdaj na kitari. Prvim pa na

klaviri.«

• *Kelko vas je vsevküper?*

»Osem. Trge igramo na harmoniki, trge na kitari, dva pa na ksilofoni.«

• *Od steroja leta odiš že v krožek?*

»Drugo leto.«

• *Kašni den si gnes mejla v šauli, žmeten bio?*

»Nej, dober biu.«

• *Kašne vöre ste meli?*

»Matematiko, zgodovino, dve slovenski vöri pa risbo.«

• *Ka ste delali pri slovenskoj vöri? Kašno temo ste meli?*

»Brali smo pa prevajali. Poklici, tau smo meli.«

• *Zdaj si ške samo dvanajset lejt stara. Ka bi rada delala, mejla za poklic, gda š velka?*

»Ne vejm. Natak ali turistični vodič?!«

• *Ali v Sloveniji bi nej mejla volo se tadale včiti?*

»Včiti nej, v šaulo nej. Delat leko.«

• *Ka š pa zdaj delala?*

»Domau dem. Domačo nalogu napišem pa se navčim, ka trbej, pa televizijo gledam.«

• *Kašne vöre te pa meli zran?*

»Kašne? Tö dobre. Nemščino, slovenščino, spoznavanje narave...«

• *Nemščino se tü včiš?*

»Ja, na keden dve vöri.«

• *Stere predmete, vöre maš najraj?*

»Neman taše.«

• *Ka pa tašno maš, stero nejmaš rada?*

»Zgodovino. Ne razmejm go. Dosta se moram včiti.«

• *Vidla sam te večkrat, ka plešeš v folklorni skupini pa se včiš špilati v glasbeni šauli. Ka pa šport zadvečerek?*

»Kašni šport? Nika nemo.«

• *Če maš cajt doma, ka delaš?*

»Tü na vesi nogomet igramo, vozimo se z biciklinom, sprehajamo se, šetamo. Betina Bajzek, Gergö pa David Labritz, mi.«

• *Tau so tvoji bratrance pa sestrična. Kelko jih maš vsevküper?*

»Tri pojbe, Gergö, David, Norbi, pa tri dekle, Betino na Seniki, Martino pa Julčo v Varaši.«

• *Kaj odiš v Varaš? Ka delate taum?*

»Ja, ja odim. Pogovarjamo se, špilamo se na računalniki, tavö demo v varaš.«

• *Če bi ti vsakši den redno gounčala, bi za dva kedna svejt leko rejšila. Mejšaš knjižno slovensko pa domanjo rejč. Tau spoj nej baja, liki je dobro! Vö nam ovadi, kak tau, ka ti vöjpaš gounčati, ka te nej sram gounčati?*

»Zatok, ka doma se tö tak pogovarjajo tam gor.«

• *Pri stari starišaj, misliš?*

»Ja.«

• *Kak na gausta odiš k svoji stari materi na brejg Grebenjšček?*

»V petek pa v soboto demo, pomagamo. Zdaj na nauvo delajo künjo pa trbej pomagati.«

• *Ka pa pomagaš doma svoji materi?*

»Ka? Gor brišem ali perem, posaudo perem, vanej delam, če kaj trbej.«

• *Če ne baugaš, kašni štrajf maš doma od materé?*

»Samo krči malo. Drugo nej.«

• *Ti si ške pred fermov. Odiš redno v cerkev? Ka vejš moliti slovenski?*

»Ja, odim. Zdrava bojdi Marija pa Oče naš.«

**Besedilo in foto:
Klara Fodor**

TAU JE TAK DANO BILAU

Zdaj že pomalek deset lejt tau-ma, ka se je na Verici odprlo nauvo gostišče (vendégház). Lastniki sta dve družine, Ružič pa Korodi. Obadve sta iz Budimpešte prišle. Lejpo leseno ižo so gorzozidali, štera je rejsan vse iz lesa. Zvün strejšnic, štere so iz pleja, nika drugo nej videti, samo lejs. Kak so si tau vözmislili, zaka so se tak odlaučili, ka v našo krajino pridejo, od tauga de nam pripovejdo Ferenc Ružič.

»Leko bi tau pravo, ka smo si mi tau že naprej tak vözmislili, dapa te bi tau laž biu. Cejlak slučajno je prišlo tau, ka smo mi sé prišli,« pravi Feri Ružič.

• *Kak je te tau bilau?*

»V novini smo vidli pa šteli, ka tü na Verici tau zemlau odavajo. Prišli smo sé na izlet, spoj se je nam povidla ta pokrajina pa smo se tak odlaučili, ka zemlau dojküpimo. Sprvoga nej tak, ka zidati škemo, liki tak, ka je tau dober biznis. Potistim smo se večkrat dojpripelali v Porabje, pa nam je čüdno bilau, ka po vasaj nin ne more spat pa gesti, če človek lačen grata. Za volo tauga smo si te tak zmislili, ka mi na našoj zemlej gorzozidamo edno gostišče.«

• *Kak tau, ka viva dva delata tau, vejpa ranč sta nej žlata?*

»Müva sva več lejt vküp delala kak kölnara v hoteli Gellért v Budimpešti, pa ovak sva tü padaša bila. Tak ka nam je gostinstvo (vendéglátás) nej nauvo bilau. Malo sva si zmišlavalava, pa sva se odlaučila, ka v Budimpešti vsakši svojo stanovanje oda pa sé pridemo, nauvo živlejnje začnemo. Tau je bilau 1997. leta, drugo leto smo pa že vcujstanili zidati.«

• *Kak tau, ka ste leseno hišo zidali?*

»Müva sva vsigdar leseno hišo stela meti, zato ka se je nama spoj vidla. Drugo pa je tau bilau, ka smo tistoga reda iz Erdélya (Transilvanije) spoj fal leko lejs kúpili. Pa sva se te tak odlaučila, ka hiša iz lesa baude. Ka tak vögleda, kak zdaj vögleda, tau je pa zato, ka tü v Narod-

nem parki dovoljenje samo tak dobiš, če hiša „U“ ali „L“ formo ma. Mi smo „U“ formo zidali s tau razlikov, ka smo malo rancpotegnili „U“.«

• *Gda sta odprli gostišče?*

»Leta 2000 na vüzem smo odprli. Tau tak taprajti brž dé, dapa spoj dosta dela bilau, do-

Feri Ružič

čas smo kreda gratali. Na konci smo že skur nej odnemogli. Na konci je najbola lagvo tau, ka se te že pejnzge tö dojdajo. Posojilo (kölcson) smo gorvzeli, nej dojšlo, šli smo nazaj v banko pa smo gorazeli ešče edno. Tau je tak šlau, dočas smo nej zgotavili.«

• *Iz Budimpešte si prišo sé v Porabje med Porabske Slovence. Kak vidiš ti nas, kakšni smo?*

»Dja tak vidim, ka so Slovenci prijazni, gostoljubni, istino, ka so sprvoga malo zadržani. Dapa mi je spoj radi mamu, pa tak mislim, ka zdaj že oni nas tü. Leko povejm, ka se dja med njimi spoj dobro počütim.«

• *Tak sam čüjo, ka ti nika zato tü maš do Slovincov, nej?*

»Dja sam v Budimpešti živo dočas, ka smo nej sé prišli. Moji stariške so med seuv večkrat po slaskom gučali, ka sam dja nej razmo. Oni so vsigdar tau prajli, ka hrvaško gučijo. Cejlak do tistoga mau, ka je tü na Verici nekaj dau nam edne knjige. V tej knjigaj piše od Slovincov v Taranyi. V tej knjigaj je moja mati najšla kejepe, gde se njena žlata vidi. Tak sam te zvedo, ka so moji stariške Slovenci, pa dja tü.«

(V vesi Tarany, Šurd v županiji Somogy, so živeli prekmurski

Slovenci, stere so preganjali zavolo toga, ka so bili evangeličani. op. urednice)

• *Gde se je tvoja mati naraudila?*

»Moja mati se je v Taranyi naraudila.«

• *Pa kak se zove?*

»Njeno menje (priimek) je Vuk. Bijo sam tü na cintori pa na križaj je dosta tašo menja napisano kak tam v Taranyi. Na primer Dravec, ka mi zdaj tak hitro napamet pride.«

• *Sto je pri vas slovenski gučo?*

»Mati, dejdak. Tej so tašoga reda, če so nej steli, naj mi tü razmejmo, slovenski gučali. Škoda, ka nas mlajše nejso navčili slovenski gučati. Gda moja mati sé dole k nam pride, te skur vse razmej, gda se vaščani med seuv slovenski pogučavajo.«

• *Te si zdaj ti nazaj prišo v „matično državo“, nej?*

»Leko povejmo, ka sam dja slu-

nej inan. Hiša je že sedem lejt stara, tak ka zdaj že pomalek leko začnemo obnavljati tö. Gostinstvo je nikdar nej bilau léko delo pa ranč nikdar nede. Pri nas je pa še zato žmetno, ka vse mi delamo. Küjamo, čistimo, programe vküppostavamo, kelnarge smo.«

• *Vi restauracijo odprejto mate za vsakšoga?*

»Nej, bola samo za naše goste, šteri tü spijo pri nas. Nam je tau zadosti, več ranč nej trbej. Dobro bi tau bilau, če bi goste nej samo v leti meli, liki v zimi tü. Nej samo sezonsko.«

• *Navčo si se kaj slovenski te čas, ka si tü?*

»Nej dosta. Vejn zato, ka gda slovenski gosti pridejo, te sam zvekšoga v künji, zato ka dja küjem. Moj „kolega“ Feri Korodi več zna, zato, ka je on natak. Pa etak več stikov ma z njimi.«

• *Sé k vam turisti počivat pri-*

Gostišče od zvüna

čajno prišo sé v Porabje, dapa dja tak mislim, ka tau je tak dano bilau, ka nazaj moram priti med „svoje“.

• *Ka misliš, v dobro mesto si prišo?*

»Dja tak mislim, ka ja. Spoj dobro se počütim tü na Verici. Sto se v tašoj lejpoj pokrajini pa v miri ne počüti dobro, tisti, tak mislim, ka laže.«

• *Sto tašo veliko gostišče pela, tisti zato brigo tü ma, zaman je lejpa pokrajina. Dobro mislim?*

»Nej léko delo, tau gvüšno, zato ka je spoj velka konkurenca. Vsigdar nika nauvo trbej vönajdti, naj gosti sé pridejo, pa

dejo, vi skrbite za tau, naj se njim tau posreči. Gda pa vi počivate?

»Leko povejm, ka je nam tau že počivanje, če kasnej leko gorastanemo. Te malo prejkdemo k sausedom pripovejdat. Karte špilamo z vaščani. V lejs odimo starejšim pomagat drva vküpbirati. Zato, ka nam je tau tö počivanje. Ali gda samouprava snejg da tiskati s traktorom, te mi tö gorasedemo na njega.«

• *Ka je v tejm dobro?*

»Tau, ka se pri vsakšom rami stavimo s traktorom pa nam ponidijo palinko,« se smeje Feri Ružič.

... DO MADŽARSKE

Druga skupna seja madžarske in hrvaške vlade

17. maja je v Zagrebu potekala druga skupna seja madžarske in hrvaške vlade, ki sta jo vodila Ferenc Gyurcsány in Ivo Sanader. Prvo skupno zasedanje je potekalo 26. januarja 2006. leta v Budimpešti. Na dnevnem redu tokratnega zasedanja so bile evro-atlantske integracije, razvoj infrastrukture ter sodelovanje na področju kulture in šolstva. Po desetletnih pripravah bo začela jeseni delovati madžarska katedra na fakulteti Strossmayer v Osijeku, s tem bo zagotovljeno izobraževanje v materinščini od osnovne šole do fakultete. Med načrti je tudi gradnja avtocestnega viadukta med Letenyem in Goričanom.

Na prvi skupni seji sta se vladi dogovorili tudi o sodelovanju med policijama, tako so lani poletni delali tudi madžarski policisti na jadranski obali, v krajih, ki jih obiskuje največ madžarskih turistov. S to prakso želijo nadaljevati tudi letos poleti, kajti hrvaška letovišča obišče letno kakih 400 tisoč madžarskih turistov.

Skupna komisija – skupna akcija

Minister za okolje in prostor Gábor Fodor se je na pogovorih 16. maja na Dunaju dogovoril s svojim avstrijskim kolegom o ustanovitvi t. i. skupne akcijske komisije za reko Rabo. Ta naj bi imela 12 članov, šest bi jih delegirala madžarska, šest pa avstrijska stran. Člane bosta imenovala dva ministra, ki bosta tudi vodila delo komisije. Njena naloga je izdelati načrt, kako zaustaviti onesnaževanje reke. V delo komisije bodo vključili tudi eksperte in okoljevarstvenike ter predstavnike prizadetih območij. Z ustanovitvijo skupne komisije se je problematika Rabe dvignila na višjo, meddržavno raven. Ministra sta se dogovorila, da evropskih institucij zaenkrat ne bodo vključili v reševanje problema. Avstrijski minister Josef Pröll je po pogovorih izrazil upanje, da se najde skupna rešitev, ki bo temeljila na dejstvih, ne pa na čustvih.

Karel Holec

ASIMILACIJA DELUJE

V premontrejski gimnaziji v Sombotelu sem našla v tretjem letniku pet simpatičnih deklet slovenskega ali delno slovenskega rodu iz Porabja, ki so rade volje pristale na to, da mi bodo odgovarjale na vprašanja za časopis Slovencev na Madžarskem.

• Najprej vas prosim, da se predstavite, in sicer lepo po vrsti, od leve proti desni, kakor vas lahko vidimo na fotografiji.

»Makoš Vivien, Szalai Nikolett, Viniczay Dóra, Domiter Anett, Németh Žuža.«

• Torej moje prvo vprašanje je, ali govorite slovensko?

»Nem, nem beszélnék szlovénul. (Ne, ne govorimo slovensko.)«

• Potem bomo delali takole: vprašanja vam bom postavljala slovensko, ve pa mi boste odgovarjale madžarsko, če drugače ne gre, v redu?

»Nem nagyon értjük a szlovént, sajnos. (Žal, ne razumemo dobro slovensko.)«

• To je pa res žalostno. Potem dajte madžarsko in vam bom jaz prevajala. Ali vas nič ne peče vest? Najprej prosim tebe, Makoš Vivien, da se predstaviš.

»Prihajam iz Monoštra, iz slovenske družine, ata in mama, oba sta Slovenca.«

• Se ti počutiš Slovenko?

»Ne, Madžarka sem.«

• Kako je to mogoče, da si Madžarka, če so tvoji stari starši in tudi tvoji starši Slovenci? Nisi še pomislila na to, da bi priznala svoje korenine?

»Ne, na to še nisem pomislila.«

• Kje si se pa učila slovensko?

»V Monoštru, v osnovni šoli Széchenyi, v prvem in drugem razredu.«

• Zakaj pa nisi nadaljevala z učenjem slovenskega jezika?

»Ker ni bilo obvezno.«

• Torej če bi te nekdo vprašal, od kod si prišla, ne bi znala povedati slovensko?

»Ne.«

• Ti ni žal?

»Pa, malo mi je. Samo mene bolj zanimata nemščina in angleščina. Slovenski jezik mi ne ugaja.«

mi bilo všeč tam.«

• Kako to, da si si zbrala ravno premontrejsko gimnazijo?

»Moj stric se je tukaj učil in on mi jo je priporočal.«

• Sedaj pa tebe prosim, da se predstaviš in poveš nekaj besed o sebi, saj moja vprašanja že itak poznaš.

»Sem Nikolett Szalai. Priha-

Gimnazijke v Sombotelu (z leve): Vivien Makoš, Nikolett Szalai, Dóra Viniczay, Anett Domiter, Žuža Németh

jam iz Slovenske vesi, ki sedaj spada k Monoštru. Jaz sem samo na pol Slovenka, kajti oče je Madžar. Mama tekoče govori slovensko, tako knjižno slovensščino kakor tudi porabsko narečje. Ona je predmetna učiteljica slovenskega jezika. Tudi teta in babica govorita slovensko, tako da jaz stalno slišim ta jezik.«

• In kaj boš študirala?

»Verjetno arhitekturo v Budimpešti ali v Gyóru. Slovensščino sem se učila samo tri leta v osnovni šoli Arany János in le v krožku, ker tam rednega pouka slovensščine ni bilo, le v krožku smo se lahko učili. Sedaj je drugače. Moja sestra se že lahko uči slovensko.«

• Tebi ni žal, da le slabo razumeš jezik, kakor sama trdiš?

»Prej me slovensščina sploh ni zanimala, toda sedaj mi je že žal, ker vidim, da so boljši pogoji za študij, pa tudi pri zaposlitvi, če človek obvlada še ta jezik. Mama je kriva, da ne znam jezika, ker me ni učila. Naj se sedaj začnem? Ah, prepozno je že.«

• Zakaj ne prosiš našega direktorja, da bi organiziral krožek slovenskega jezika? Tudi v Sombotelu je nekaj profesorjev slovenskega jezika, ki bi vas z

veseljem učili. In še plačati ti ne bi bilo treba.

»Ne, hvala, ta problem jaz rešujem sama, izven šolskega pouka. Če mi uspe, da se jezik dobro naučim, bom poskusila dobiti službo v Monoštru pri Zvezi Slovencev.«

• Jaz ti svetujem, da začni čim prej z učenjem jezika, kajti začetni

na povsem drugo področje. Študiral bi rada v Budimpešti, na Univerzi Corvinus, turizem in ekonomijo.«

• Nisi mislila na to, da bi se učila slovensko? Tukaj na Visoki šoli in tudi v sombotelskem društvu Slovencev organizirajo tečaje slovenskega jezika.

»Ko bom naredila državni izpit iz nemščine in angleščine, se bom verjetno učila tudi slovenski jezik.«

• Kako to, da ste si zbrale premontrejsko gimnazijo, ko imate gimnazijo tudi v Monoštru? Kaj je v ozadju vaše odločitve?

»Vse smo se ob dnevu odprtih vrat (informativni dan) odločile, da pridemo sem. Seveda nam je tudi monoštrska gimnazija simpatična, toda premontrejska je bila za nas za las le bolj privlačna. Tukaj smo navezale dobre prijateljske odnose.«

• Se ti čutiš Madžarko ali Slovenko?

»Jaz sem popolnoma Madžarka. Nimam več nobenih duhovnih vezi s Slovenci. Jaz sem popolnoma asimilirana, kakor to rečejo danes.«

• To me precej preseneča, kajti mlada, popolnoma asimilirana tretja in četrta generacija v Ameriki začenja ponovno iskati svoje korenine tukaj na Madžarskem in tudi v Sloveniji. Prihajajo nazaj na tečaje jezikov in kot upokojeanci bi se radi repatriirali v stari domovini. Ti na to še nisi pomislila? Veš, da ima slovenski narod bogato kulturno dediščino, književnost, zgodovino. Lahko bi bila ponosna, da si pripadnik tega uglednega naroda?

»Pa tudi za madžarski narod vse to velja, ne?«

• Pa v redu, samo da si ti delno pripadnik tudi tega naroda.

»Moje ime je Domiter Anett. Jaz malo znam slovensko, kajti oče je Slovenec. Rodil se je v Sloveniji, v Čepincih. V osnovni šoli sem se učila dve leti slovensčino, in sicer v krožku. Meni je zelo žal, da v šoli ni bilo resnih možnosti za učenje jezika. Res je, da bi me oče tudi lahko več učil, toda žal je to delo precej zanemarjal. Večkrat greva v

Slovenijo k sorodnikom in tam se moram tudi jaz pogovarjati slovensko, kar mi dela precej preglavic. Atek mi mora dosti prevajati. Jaz bi se rada učila tudi slovenski jezik, samo tukaj smo precej zaposleni z učenjem in drugimi programi, ki nam jih organizira internat.«

• Kje pa bi rada študirala?

»V Budimpešti, ekonomijo.«

• Tudi tebi predlagam, da se začni učiti slovenski jezik, kajti večina ekonomistov obvlada angleščino in nemščino, toda le malo je takšnih, ki znajo slovensko in zraven še madžarsko. Tudi službo boš po vsej verjetnosti lažje našla tam blizu slovensko-madžarske meje, če boš obvladala ta dva jezika.

»Ime mi je Németh Žuža. Mati je Madžarka, oče je Slovenec. Živimo v Slovenski vesi. Mama se je iz Körmenda preselila v Porabje in tudi ona že precej dobro govori porabsko narečje, kajti živi tam že blizu dvajset let. Ata je popolnoma Slovenec. Jaz sem se osem let učila slovenski jezik, toda konverzacija mi kljub temu povzroča težave. Žal smo imeli le eno uro tedensko slovenski jezik. Toda moja sestra se uči v monoštrski nižji gimnaziji in ona že ima možnost, da se resno uči slovensščino, kajti imajo po šest slovenskih ur tedensko. Ona hoče narediti iz slovenskega jezika državni izpit in bo verjetno študirala v Sloveniji.«

• Kaj pa ti?

»Tudi jaz bom študirala na budimpeštanski fakulteti turizem in ekonomijo. To me najbolj zanima.«

• Slovensščino si že popolnoma odpisala, ne?

»To pa ne. Samo sedaj sem jo tri leta zanemarjala, ali odločila sem se, da bom naslednje leto nadaljevala tudi z učenjem slovenskega jezika.«

• Slovenščino si že popolnoma odpisala, ne?

»To pa ne. Samo sedaj sem jo tri leta zanemarjala, ali odločila sem se, da bom naslednje leto nadaljevala tudi z učenjem slovenskega jezika.«

• Slovenščino si že popolnoma odpisala, ne?

»To pa ne. Samo sedaj sem jo tri leta zanemarjala, ali odločila sem se, da bom naslednje leto nadaljevala tudi z učenjem slovenskega jezika.«

Hvala vam za pogovor. Želim vam mnogo uspehov v šoli in pri obljubljenem učenju slovenskega jezika.

Suzana Guoth

OTROŠKI

VIKTOR+VIKTORIJA

DEŽ

Dvojčka Viktor pa Viktorija sta poznaniva po tej m to, ka skur gnako broditita. Tou se leko vidi skur na vsikšom stopaji. Tou se lepou vidi pri gestiji. Oba mata gnako gesti najraj pa gnako gesti, ka ga sploy nešketa v lampe djati. Pa mata radiva gnako farbo pa je ranč tak pri muziki, pri knjigaj pa eške vseposedi indri. Tak je s tejm dvojčkami. Ka te vse vküper eške boukše razmeli, vam eške tou vöovadim. Tou je bilou kakši dveji leti nazaj. Pri rami Viktora pa Viktorije so se zgučavali, ka mlajši smejo pa ka ne smejo delati. Zato ka so eške premladi pa preveč mali, nej?

- Pa prej k pounouči sva že leko zmesta? - je pitala Viktorija.

- Nikak nej! Sta eške preveč maliva, ka bi leko tak dugo zmesta bila, - njima je tanačivala mama. - Vej pa tak maliva ostaneta kak kakšiva štuplina. Mlajši morate dosta spat.

- Ge si brodim, ka sva že zavole velkiva, - je od toga nej škeu nika čüti Viktor.

- Od toga kak je sto velki, va pa povedala müva z mamou, - je ata skončo guč.

Dnevi so tekli tadale. Vsikši den je trbelo ob deveti v postelo. Vej sta maliva brž zaspala, depa li njiva je migalo, kak je tou biti zmesta do pounouči. In kak so šli dnevi, je bila v krajini vse vekša süča. Lidge so gledali v nebo, depa ranč enoga oblaka je nej nin bilou že več kak eden mejsec.

- Če nede deža, nam v gredaj več nika ne zraste. Mujs moramo polejvati, - je emo velko brigo ata.

V glavaj od dvojčkov pa se je v istoj minuti nika genolo. Kak če bi se njima gor vužgo posvejt. Nagnouk sta njiva tö začnila gledati na nebo pa žmetno čakati na dež. Dugo so ga čakali, depa prišo je. Ednoga dneva zazrankoma je začno tak pomalek iti. Pa je čedale bole gousti pa kusti gračüvo. Prvi ga je vpamet vzeu domanji ata.

- Na, dun smo se deža včakali!

Kak sta tou čüla dvojčka, sta tak nagnouk stanola. Skobacala sta se vö iz posteje pa že letela na dvour. Srejni dvoura sta roke raznok djala pa pistila, ka jiva je dež prau od maloga prsta na novej do gleve.

- Ka, se vama je zmejšalo ali ka vama je, - je mama nej vörvala svojim očam.

- Njaj mama, samo škeva, naj naja dež zalejva, - je prajla Viktorija.

- Ka zrasteva. Ka velkiva gratava, ka va leko do pounouči zmesta, - je pravo Viktor.

Na njivo velko žalost je nej dež nika pomago. Eške tadale sta pomelek rasla, kak vsikši človek. Depa tak gnako si broditita Viktor pa Viktorija. Vej sta pa dvojčka, ka nej?

Miki Roš

Učenci! Dijaki! Pozor!

KOTIČEK

Približujejo se počitnice. Da se ne bi dolgočasili, oziroma da bi poglobili znanje slovenskega jezika, vas skupna šolska komisija Državne slovenske samouprave in Zveze Slovencev na Madžarskem poziva k branju v slovenščini.

Delo bi potekalo v 3 starostnih skupinah:

I. starostna skupina (5.-6. razred): učenci naj preberejo 3 slovenske pravljice iz Porabja (Karel Krajcar)

II. starostna skupina (7.-8. razred): učenci naj preberejo

4 zgodbice. Na izbiro imate dve knjigi: Karel Holec: Andovske zgodbe ali Irena Barber: Življenje je kratko

III. starostna skupina (9.-12. razred): učenci naj preberejo 5 zgodbic iz Srebrnega brega (Feri Lainšček, Milivoj Miki Roš, Milan Vincetič)

Pravljice oz. zgodbice boste lahko prebrali v našem listu ali si sposodite knjigo v šolski knjižnici. Naslove izbranih pravljič oz. zgodbic bomo poslali na šole, najdete pa jih

tudi v našem listu. Če želite, se lahko srečate z avtorji še to šolsko leto. Dogovorite se s svojim učiteljem, oz. profesorjem. Septembra bo komisija pripravila kviz, na katerem boste reševali naloge v zvezi s prebranim.

Delo bomo nagradili z darili in se bo v novem šolskem letu uvrstilo med kriterije za dodelitev štipendij.

Vključite se v delo! Ne bo vam žal!

Modri baloni z dobrimi željami poleteli v Evropo

9. maj je dan Evrope. Leta 1950 so se začele prve aktivnosti združevanja evropskih držav.

stičišču treh držav. Slovenijo so zastopali učenci osnovnih šol Kuzma, Grad, Cankova, Gornji

Petrovci, Puconci, Fokovci in dvojezičnih osnovnih šol Dobrovnik in Prosenjakovci.

Učenci so se na srečanje pripravili že pri pouku. Izdelali so kartice, na katerih so zapisali, kaj si želijo v združenji Evropi. Mir, razumevanje, manj nasilja, več druženja in boljše poznavanje sosedov so želje, ki so bile zapisane na karticah.

Vodniki Krajinskega parka Goričko smo se skupaj z učenci podali po gozdni učni poti Tromejnik do prizorišča ob tromejnem kamnu. Predstavniki šol so svoje želje predstavili vsem zbranim, kartice pa so pripeli okrog tromejnega kamna.

Skupaj z učenci iz Avstrijske Gradišanske in Porabja so zapeli evropsko himno Odo radosti in v zrak spustili 1000 modrih balonov, ki so z dobrimi željami poleteli v Evropo.

Krajinski park Goričko:

Tekst:
Nataša Moršič,
Štefanija Fujs

Fotografije:
Štefanija Fujs

KAUT

Učenci so prebrali kaj si želijo v združenji Evropi

Danes Evropska unija obsega že 27 držav članic, združenih pod evropsko zastavo, ki s svojimi 12 zvezdicami, razporejenimi v krogu, simbolizira popolnost in harmonijo. Učenci in učenke osnovnih šol na območju Krajinskega parka Goričko so ta dan praznovali skupaj z vrstniki iz Avstrije in Madžarske. Ob tromejnem kamnu v Trdkovi se je 10. maja zbralo čez 1000 otrok iz treh držav. Geslo prireditve je bilo »Brezmejnost v združenji Evropi« in zato se je prireditev odvijala prav ob

Napisane želje na spomeniku

Srečanje slovenskih folklornih skupin v Števanovcih

Na novo izvoljena slovenska manjšinska samouprava je imela 13. maja prvo prireditev v domači vasi, na kateri se je do zadnjega napolnil kulturni dom. Takoj po ustanovitvi smo sestavili delovni načrt, v tem je bilo zajeto tudi folklorno področje. Na srečanje smo povabili otroške in odrasle folklorne supine iz Porabja in Prekmurja. Na prireditvi sta nastopili dve odrasli skupini in štiri otroške. Iz Slovenije je prišla k nam šalovska folklor, z veseljem pa je sprejela vabilo tudi saka-lovska folklorna skupina.

Med otroškimi skupinami sta bili dve z osnovne šole Gornji Senik, prišli so najmlajši in najstarejši. Tudi naši domači šolarji imajo že dve skupini, obe sta zaplesali veselo in zavzeto.

FS iz Sakalovec bo imela letos deseto obletnico

Med nastopom folkloristov smo lahko prisluhnili tudi lepemu petju, nastopil je moški kvartet iz Bogojine. Njihova folklor, ki je bila prav tako objavljena, zaradi nastopa drugje ni mogla priti.

Organizatorji si želimo, da bi iz te prireditve, katere cilj je ohranjanje slovenske kulture, plesov in pesmi, nastala tradicija. Na vsakoletna srečanja bi seveda povabili zmeraj druge skupine. Rada bi se zahvalila gledalcem, ki so v tako lepem številu prišli na našo prireditev, hvala tudi nastopajočim skupinam, njihovim mentorjem. Za pomoč pri organizaciji se zahvaljujem članom slovenske samouprave.

Agica Holec
predsednica slovenske samouprave

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.
Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB

PETEK, 25.05.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.55 MILIJONAR Z JONASOM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 DUHOVNI UTRIP, 13.40 ROŽMARINKA IN TIMIJANKA, ANG. NAD., 14.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKE TV, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BABAR, RIS., 16.10 IZ POPOTNE TORBE: REŠEVALCI, 16.30 PATRIKOV SVET, ANG. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 POGLED NA ... JOŽEF TOMINC: PORTRET OČETA, 17.45 OD BUMERANGA DO BALISTIČNIH RAKET, ANG. DOK. ODD., 18.40 KARLI, RIS., 18.45 PUJA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽ. NAN., 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 ARS 360, 23.15 POLNOČNI KLUB, 0.30 OD BUMERANGA DO BALISTIČNIH RAKET, PON., 1.20 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

PETEK, 25.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.05 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 11.55 KALEJDOSKOP, 12.45 FRASIER, AM. NAN., 13.05 ACAPULCO SE ZABAVA, AM. FILM, 14.40 MOZAIK, 15.40 ŽOGARIJA - KO IGRA SE MULARIJA, 16.10 ZDAJI!, 16.35 MOSTOVI - HIDAK, 17.10 LESTVICA NA DRUGEM, 18.00 POROČILA, 18.05 PRIMORSKI MOZAIK, 18.35 ŠTUDENTSKA, 18.55 ZADEVA: MRTVE DUŠE, RUSKA NAD., 20.00 PETA DIMENZIJA, NEMŠ. DOK. SER., 20.55 VROČI STOL, 21.50 IZDELANO V IZRAELU, IZRAELSKI FILM, 23.40 V SAHU, AM. FILM, 1.20 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.40 INFOKANAL

SOBOTA, 26.05.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 UMKO, 14.10 NEMA PRIČA, ANG. FILM, 15.55 VRTILJAK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 VRTILJAK, 18.40 FIFA IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 VESNA, SLOVENSKI ČB FILM, 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.30 HRI-BAR, 23.3 SOPRANOVI, AM. NAD., 0.30 HEREMAKONO: ČAKAJOČ NA SREČO, FRANC. FILM, 2.00 DNEVNIK, 2.20 INFOKANAL

SOBOTA, 26.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.20 SKOZI ČAS, 8.30 TEKMA, 9.20 Z GLAVO NA ZABAVO, 9.45 PRIMORSKI MOZAIK, 10.15 ŠTUDENTSKA, 10.35 VROČI STOL, 11.25 PETA DIMENZIJA, NEMŠ. DOK. SER., 12.15 LE KDO BI POLJUBIL LEGVANA?, NEMŠ. FILM, 15.25 ZDAJI!, 15.55 DP V KOŠARKI, 1. TEKMA FINALA KONČNICE, 17.55 NOGOMET, LIGA TELEKOM, DOMŽALE - DRAVA, 20.00 GLOBUS, 20.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 21.00 ZA NOVO UPANJE, POSNETEK DOBRODELNEGA KONCERTA, 22.35 VRTILJAK, 0.35 BLACKPOOL, ANG. NAD., 1.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 27.05.2007, I. SPORED TVS
7.00 ŽIV ZAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 STRAŠNE POŠASTI, AM. POLJ. SER., 10.50 PRISLUHNI MOJŠTER, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 SNEŽINKEC FLOK, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.45 DRAGI MOJŠTER - DEAR MAESTRO, DOK. FILM O PLEČNIKOVH MOJŠTROVINAH IN KORESPONDENCI, 22.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.20 POT V ŠIRNI SVET, RUSKI FILM, 0.35 DNEVNIK, 1.00 INFOKANAL

NEDELJA, 27.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.00 SKOZI ČAS, 10.10 NAŠA PESEM 2007, 10.45 POMAGAJMO SI, 11.15 GLOBUS, 11.45 ALPE-DONAVA-JADRAN, 12.15 ARS 360, 17.25 ROKOMET, KONČNICA LIGE MIK, CIMOS - GORENJE, 20.00 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 21.00 FRASIER, AM. HUM. NAN., 21.30 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.15 STRELICE NASPROTNE USODE, KAN. NAD., 23.15 PORTRETI MLADIH SLOVENSKIH SKLADATELJEV, 23.30 MATJAŽ FARIČ: TRILOGIJA - ZADNJE DEJANJE, 0.05 IZTOK KOVAČ: KAKO SEM UJEL SOKOLA, 0.20 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 28.05.2007, I. SPORED TVS
6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 OD BUMERANGA DO BALISTIČNIH RAKET, ANG. DOK. ODD., 11.55 ZELENO IZGNANSTVO: PORTRET ALOJZA REBULE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MAKS IN RUBI, RIS., 16.05 BUKVOŽER: MATILDA, 16.10 MARTINA IN PITIČJE STRAŠILO: NASPROTJE, 16.20 MOZART: GENIJ SE ZALJUBI, 16.30 POZABIJENE KNJIGE NAŠIH BABIC: CICIBAN, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 PLANET ZEMLJA, ANG. POLJ. SER., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 NINA NANA, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TA MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 20.55 OSMI DAN, 21.30 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 KATARINA VELIKA, ANG. DOK. NAD., 0.00 PLANET ZEMLJA, PON., 0.45 DNEVNIK, 1.25 INFOKANAL

PONEDELJEK, 28.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.35 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 13.15 VRTILJAK, 15.15 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 16.00 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 17.00 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.05 TEKMA, 19.00 ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA, MLAD. NAN., 19.30 Z GLAVO NA ZABAVO, 20.00 RUSKI BOTRI, ANG. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 BLEŠČICA, 22.30 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 23.15 PRISSELJENKA, AM. RIS., 23.40 OČE GOSPODAR, IT. FILM, 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 29.05.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 SPREHODI V NARAVO, 10.50 PLANET ZEMLJA, ANG. POLJ. SER., 11.50 DRAGI MOJŠTER - DEAR MAESTRO, DOKUMENTARNI FILM O PLEČNIKOVH MOJŠTROVINAH IN KORESPONDENCI, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLOBUS, 13.45 OBZORJA DUHA, 14.15 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TABALUGA, RIS., 16.05 ZLATKO ZAKLADKO: KUZMIN MLIN NA LAHINJI, 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 V RESTAVRATORJEVEM KRALJESTVU FILMA, DOK. ODD., 18.00 MODRO, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.35 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 LJUBEZEN IN OBLAST: NANCY IN RONALD REAGAN, NEMŠ. DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNOST IGRE, 23.25 PUSTA HIŠA, ANG. NAD., 0.20 MODRO, 0.45 DNEVNIK, 1.25 INFOKANAL

TOREK, 29.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.00 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.30 Z GLAVO NA ZABAVO, 13.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 14.45 STUDIO CITY, 15.40 PRVI IN DRUGI, 16.00 PRISLUHNI MOJŠTER, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 LABIRINT, 19.05 JASNOVIDKA, AM. NAD., 20.00 ERICHO, ANG. NAN., 21.40 NARODO BREZ ŽENSK, INDIJSKI FILM, 23.10 DRUGA DOMOVINA, KRONIKA NEKE MLADOSTI, NEMŠ. NAD., 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.50 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 30.05.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 KNJIGA MENE BRIGA, 10.55 V RESTAVRATORJEVEM KRALJESTVU FILMA, DOK. ODD., 11.25 MODRO, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SKOZI ČAS, 13.25 UMETNOST IGRE, 13.50 ODPETI PESNIKI, 14.00 LJUBEZEN IN OBLAST: NANCY IN RONALD REAGAN, NEMŠ. DOK. ODD., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ŠOLA PRVAKOV II, RIS., 16.10 POD KLOBUKOM, 16.45 BUKVOŽER, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 MEDO POPI, RIS., 18.45 ŽELEJČKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.50 THE FINAL DAYS, NEMŠ. FILM, 21.30 KONJIČEK, KRATKI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 Z VAMI, 1.15 DNEVNIK, 1.55 INFOKANAL

SREDA, 30.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.55 STRAŠNE POŠASTI, AM. POLJ. SER., 12.25 HRI-BAR, 13.25 ZA NOVO UPANJE, DOBRODELNI KONCERT, 14.55 LESTVICA NA DRUGEM, 15.40 RUSKI BOTRI, ANG. DOK. SER., 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 KALEJDOSKOP, 19.05 CELIA, ŠPANS. NAD., 19.55 ROKOMET, KONČNICA LIGE MIK: CELJE PIVOVARNA LAŠKO - CIMOS KOPER, 21.30 UJETNIKI SVOBODE, TV PRIREDBA PREDSTAVE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA, 23.25 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.20 ASTRONAVTI, ŠPANS. FILM, 1.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.10 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 31.05.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.40 Z VAMI, 11.35 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽ. NAN., 13.50 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KRASTAČJA PATRULJA, RIS., 16.05 MONIKA, KRATKI DOK. FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 MOJŠTER MIHA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 MILIJONAR Z JONASOM, 20.55 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 KNJIGA MENE BRIGA, 23.20 NAGRAJENI ZBORI TEKMOVANJA NAŠA PESEM 2007, 0.55 DUHOVNI UTRIP, 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

ČETRTEK, 31.05.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.15 BLEŠČICA, 13.45 LABIRINT, 14.35 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 15.25 MOZAIK, 16.20 MOSTOVI - HIDAK, 16.50 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 17.45 POROČILA, 17.50 OGLASI + NAPOVEDNIKI, 17.55 DP V KOŠARKI, 2. TEKMA FINALA KONČNICE, 20.00 OSAMLJENI JEZDEC, FRANC. FILM, 21.30 ŠTEVILKE, AM. NAD., 22.10 STOPINJE V SNEGU, ANG. TV FILM, 23.40 PRISSELJENKA, AM. RIS., 0.00 OBSEDENO STANJE, FRANC. FILM, 1.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.20 ZABAVNI INFOKANAL